

Praha - Žižkov, 13. 1. 2019
P. Jareš

Pozor na chamtivost

(Ž 146)
L 12, 13 – 21

K tomuto rozhovoru došlo v situaci, kdy byl Pán Ježíš doslova v obležení. Na začátku kapitoly o tom čteme: „ *Mezitím se shromáždily nespočetné zástupy, že se lidé div neušlapali.* “ (L 12, 1a ČEP) V řeckém textu tu doslova čteme o desetitisících. Kolem Ježíše se shromáždil mnohatisícový dav. Lidé po sobě šlapali. K podobným výjevům dochází, když někam zavítá známá osobnost (celebrita) – třeba slavný zpěvák nebo hudební skupina. Všichni je chtějí vidět, slyšet, případně s nimi prohodit pár slov. Zde jsme svědky masového zájmu o Ježíše. Když vezmeme v úvahu, kolik tam bylo lidí, měl ten člověk, co Ježíše oslovil, celkem štěstí. Podařilo se mu promluvit si s „ hvězdou “. Byl to jeden ze zástupu, takový vzorek z toho tisícíhlavého davu. A podle tohoto vzorku můžeme usoudit, jak na tom asi mnozí z těch lidí byli: Chtěli Ježíše zapojit do řešení svých problémů. Je naprosto v pořádku, když se na Ježíše obrácíme se svými starostmi. Bible nás k tomu přímo vybízí: „ *Všechnu 'svou starost vložte na něj', neboť mu na vás záleží.* “ (1P 5, 7 ČEP) Kromě problémů, které nám dělají starosti, bývají však v našich životech ještě jiné – hlubší – problémy. Ty nás obvykle netrápí. A potřebujeme, aby nám je Bůh ukázal. Zde je tím hlubším problémem chamtivost.

Člověk ze zástupu chtěl, aby Ježíš domluvil jeho bratru, který se s ním nechtěl rozdělit o dědictví. S dědictvím to nebývá vždy snadné ani dnes. Spory o dědictví se mohou stát příčinou rozvrácení vzájemných vztahů mezi pozůstalými. V některých srdcích se může trvale uhnízdit pocit křivdy. Tehdy takové spory obvykle řešili rabíni. Ježíš byl v očích onoho člověka patrně velice schopným rabínem. Věřil, že by mu věhlasný kazatel mohl v jeho sporu o dědictví účinně pomoci. Ježíš však nepřišel na svět, aby řešil majetkové spory mezi lidmi. On „ *... přišel, aby hledal a spasil, co zahynulo.* “ (L 19, 10b ČEP) Přišel na svět, aby zachránil hříšníky z jejich hříchů (srov. 1Tm 1, 15). Jeho hlavním cílem tedy není obracet všechny spory v náš prospěch, nýbrž činit z nás své učedníky.

A tak tedy odmítl nechat se zapojit do sporu onoho muže. Místo toho varoval přítomné – a mezi nimi i toho člověka ze zástupu - před chamtivostí. Chamtivost nebo hrabivost znamená, že chci mít stále víc – víc peněz, víc majetku. Chamtivost (případně lakotu) u sebe obvykle nepocitujeme jako nějaký problém, který by bylo třeba řešit. Strach máme spíš z nedostatku a chudoby. Ježíš však vždy usměrňuje naši pozornost k našim nejpodstatnějším

problémům, a tak nás vybízí, abychom si dali pozor na každou chamtivost. Ježíš své varování odůvodňuje tím, že i když má člověk nadbytek, není jeho život zajištěn tím, co má. Majetek neuchrání člověka před smrtí. Rozmnožení majetku také nikomu automaticky nezajišťuje životní štěstí. Britská zpěvačka Annie Lennox zpívá ve své písničce *Money Can't Buy It* (*Za peníze si to nekoupíš*): „ *Všechny peníze na světě ti nekoupí pokoj mysli, můžeš to všechno mít a pořád nebudeš spokojená.* “¹ Kristu záleží více na tom, abychom nebyli chamtiví, než na tom, abychom byli bohatí. Z Božího hlediska je pro nás hrabivost nebezpečnější než to, že budeme mít málo peněz.

Jako názorný příklad vypráví Ježíš příběh o člověku – velkostatkáři, jemuž se na jeho polích hojně urodilo. Dnes by možná vyprávěl o podnikateli, kterému se podařilo vydělat hodně peněz. Velkostatkáři se dařilo tak, že měl najednou starost, kam to všechno dá. Malý majetek – malé starosti. Velký majetek – velké starosti. Nakonec vymyslel, že zboří staré stodoly a postaví nové – větší. Úspěšný podnikatel by dnes asi přemýšlel, kam výhodně uložit své milióny. Před časem mi například někdo vysvětloval, že je výhodné vložit peníze do diamantů. Možnosti jsou různé. Boháč tu však při svém plánování myslí jen sám na sebe. Neděkuje za hojnou úrodu Bohu. A ani ho nenapadne, že by svým bohatstvím mohl pomoci chudým.

Zbohatlíka zaplavil pocit bezpečí a zajištění. Teď má velké zásoby a může si mnoho let spokojeně žít. Už je zkrátka „ za vodou “. Teď už zbývá jen si užívat. Bohatství může člověku poskytnout pocit bezpečí. Je to však klam. Sebejistého boháče Bůh oslovuje: „ Blázne! “ Byl totiž pošetilý ve svém smýšlení o životě. Nacházel se mimo realitu. Nepočítal se smrtí, která měla náhle nastat. A určitě nepočítal ani s Bohem. Uprostřed největší pohody ho zastihla smrt. A tím dnem vzaly za své všechny jeho plány (srov. Ž 146, 4). Jeho majetek si rozebrali jiní. Ukládal si poklady na zemi, a proto nebyl bohatý před Bohem. Bohatým před Bohem by byl, kdyby svou hojnou úrodu přijal s vděčností jako dar z Boží ruky; kdyby se ptal Boha, jak svým bohatstvím pomoci těm, kteří to potřebují (srov. 1Tm 6, 17 – 19). V tomto světě je obvyklé, že se lidé ženou za maximálním ziskem. Duch svatý nás však usměrňuje k maximální lásce. A tu můžeme projevit například tím, že se rozdělíme s těmi, kteří to potřebují. Kristus nás zde usměrňuje k tomu, abychom se více báli chamtivosti než ochuzení. To je ovšem jiné myšlení, než na jaké jsme zvyklí. Je to smýšlení Boží, které si potřebujeme osvojit (srov. Iz 55, 8n ČEP).

¹ „ *All the money in the world won't buy you peace of mind, you can have it all and still won't be satisfied.* “